

Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

JAARVERSLAG 2024

1. Overzicht van de werking

De wet van 5 augustus 2006 betreffende de toegang van het publiek tot milieu-informatie richt de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (hierna: "Commissie") op. Deze Commissie is een administratief beroepsorgaan dat beslissingen neemt over de toegang tot milieu-informatie, een recht dat wordt gegarandeerd door artikel 32 van de Grondwet en de hiervoor vermelde wet van 5 augustus 2006. Daarnaast heeft de Commissie ook een adviesfunctie en biedt ze ondersteuning bij de toepassing van deze wet van 5 augustus 2006.

In 2023 werd de samenstelling van de Commissie nog geregeld door het koninklijk besluit van 4 februari 2020 houdende de benoeming van de leden van de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (*B.S.*, 24 februari 2020). In april 2023 werden evenwel de mandaten van de plaatsvervangend voorzitter en secretaris (tgv diens pensioen) vacant; het mandaat van de voorzitter werd reeds vacant in oktober 2022.

Ten gevolge van deze vacante mandaten, kon de Commissie in 2023 niet meer op regelmatige wijze vergaderen noch de ingediende beroepen binnen de voorziene termijn behandelen.

Ten gevolge van het nieuwe benoemingsbesluit van 20 december 2023 houdende de benoeming van de leden van de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (*B.S.*, 27 december 2023) is de Commissie in 2024 opnieuw samengekomen. De Commissie heeft in 2024 ook alle nog in 2023 ingediende beroepen afgehandeld .

2. Beslissingen en adviezen

2.1 Aantal beroepen

De Commissie heeft in 2024 nog twaalf in 2023 ontvangen dossiers behandeld en ontving in 2024 elf beroepen. Zij nam in totaal zesentwintig beslissingen. De Commissie ontving geen adviesaanvragen.

2.2 Overzicht van de genomen beslissingen

Voor wat betreft de in 2023 en 2024 behandelde dossiers, werd 11 beroepen in het Nederlands en 12 beroepen in het Frans ingediend.

De Commissie gaat niet in alle dossiers na of er sprake is van emissies. Deze analyse is slechts nodig met het oog op de toepassing van bepaalde uitzonderingsgronden. In 6 dossiers stelde de Commissie vast dat de gevraagde informatie betrekking had op emissies in het milieu (en dat in artikel 27, § 2, van de wet van 5 augustus 2006 opgesomde uitzonderingsgronden niet van toepassing waren).

In 7 dossiers oordeelde de Commissie dat het beroep gegrond was.

In andere dossiers was de Commissie van oordeel dat de argumenten van de milieu- instantie gerechtvaardigd waren, dan wel dat zij onbevoegd was om het beroep te behandelen. In een aantal gevallen stelde de Commissie vast dat het beroep zonder voorwerp was omdat de gevraagde informatie door de milieu-instantie aan de betrokkene overgemaakt werd.

De Commissie stelt vast dat over het algemeen de milieu-instanties voldoende responsiviteit tonen en uitdrukkelijk gemotiveerde beslissingen nemen in antwoord op de verzoeken om inzage van de burger, al betekent dit niet steeds dat de motieven gegrond zijn.

De Commissie stelt wel vast dat het voor haar niet altijd eenvoudig is om zelf de stukken van de betrokken milieu-instanties te bekomen en dat vaak voor onnodige extra werklast (alook in bepaalde gevallen: bijzondere tussenbeslissingen) zorgt. Ook ziet de Commissie het nut ervan in om in bepaalde gevallen meer gedetailleerde toelichting te krijgen van de milieu-instantie met betrekking tot bepaalde feitelijke aspecten en context van de gevraagde informatie. De Commissie dient zich immers vaak te buigen over zeer concrete vragen zoals de formules en impact van bepaalde producten, de concrete concurrentiële verhoudingen op de markt, of ook het vermogen van een instantie om vragen tot inzage te behandelen.

De Commissie stelt tot slot nog vast dat de tendens om de vragen om inzage zeer ruim te formuleren (met een impact op de omvang van de opgevraagde informatie) zich voort zet. Gelet op de door de Raad van State opgelegde hoge bewijslast om aan te tonen dat dergelijke verzoeken als onredelijk te beschouwen zijn, moeten ook dergelijke vragen zorgvuldig door de milieu-instantie onderzocht worden. Aangezien het vaak gaat om talrijke en zeer verscheidene stukken, is de analyse van dergelijke verzoeken door de betrokken instantie (alook door de Commissie) in het licht van de bepalingen van de wet van 5 augustus 2006 niet altijd eenvoudig of eenduidig. Het is dan ook evenmin eenvoudig om weigeringsbeslissingen zomaar te categoriseren aan de hand van de uitzonderingsgronden in voormelde wet.

*

In 2024 werden verschillende interessante beslissingen genomen, die de rechtspraak van de Commissie nader omlijnen of doen evolueren, waaronder de volgende beslissingen:

- **Beslissing nr. 2024-12 van 23 februari 2024**

In dit geval moest de Commissie onderzoeken of de gevraagde informatie al dan niet betrekking had op emissies in het milieu. In dit geval, voor zover het de uitvoer van gewasbeschermingsmiddelen voor gebruik in de landbouw betrof, was de Commissie van oordeel dat de betrokken informatie wel degelijk betrekking had op emissies in het milieu en dat bijgevolg de grond van artikel 27, § 1, lid 7, van de wet van 5 augustus 2006 betreffende de vertrouwelijke commerciële en industriële informatie niet kon worden ingeroepen om toegang te weigeren tot de commerciële benaming van de uitgevoerde producten.

Omgekeerd, aangezien de namen van de exporterende ondernemingen zelfs geen rechtstreeks verband hielden met emissies in het milieu, mocht de milieu-instantie de toegang tot die informatie weigeren krachtens voormeld artikel 27, § 1, 7°.

- **Beslissing nr. 2024-13 van 15 maart 2024**

In deze zaak vroeg een journalist aan het ministerie van Defensie om een elektronische kopie van alle PFAS-analyses van de afgelopen twintig jaar waarover het ministerie beschikt. Het ministerie van Defensie weigerde haar de gevraagde elektronische kopieën te sturen, maar stond haar wel toe om de documenten ter plaatse te raadplegen en uitleg te krijgen van de betrokken ambtenaren.

De Commissie heeft het beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard, aangezien het ministerie van Defensie verzoekster de toegang niet had geweigerd, maar alleen een ander formaat had voorgesteld dan het gevraagde en blijkt had gegeven van goede trouw en voldoende rechtvaardiging voor zijn besluit, overeenkomstig artikel 25 van de wet van 5 augustus 2006.

- **Beslissing nr. 2024-21 van 26 juni 2024**

Het gaat om beslissing aangaande het beroep tegen de beslissingen van de Minister van Energie tot weigering van inzage van een aantal documenten in verband met het akkoord aangaande de verlenging van de kernreactors (o.a. de achtergrond en inhoud van het akkoord).

In deze zaak heeft de Commissie geoordeeld dat het verzoek onredelijk was (cf. artikel 32, § 2, 1°, van de wet van 5 augustus 2006), mede in het licht van de rechtspraak van de Raad van State dienaangaande. Daartoe diende het secretariaat van de Commissie zich ter plaatse te begeven om meer duidelijkheid te verkrijgen over het dossier. Het verzoek van de aanvrager sloeg op een omvangrijke hoeveelheid informatie slaat (minstens 6.500 e-mails, die samen meer dan 1.600 Mb vertegenwoordigen) en dat het onderzoek ervan een enorme impact op de werking van het kabinet van de minister zou hebben.

- **Beslissing nr. 2024-22 van 26 juni 2024**

Het gaat hier om een dossier dat ook aanleiding heeft gegeven tot Beslissing nr. 2024-21. In deze zaak heeft de aanvrager een meer gericht verzoek tot inzage geformuleerd met betrekking tot bepaalde informatie aangaande de verlenging van de kerncentrales. In deze zaak, na de aard van de informatie in beschouwing te hebben genomen, oordeelde de

Commissie dat deze informatie deel uitmaakt van onderhandelingen en de externe en interne communicatie dienaangaande (met inbegrip van de verschillende analyses en adviezen), alsook dat deze contacten via of onder begeleiding van de raadsliden van de betrokken partijen verliepen. Via artikel 27, § 1, 5°, van de wet van 5 augustus 2006 heeft de Commissie met het beroepsgeheim van de advocaat rekening gehouden; dit beroepsgeheim geldt ook zonder dat er al sprake is van een hangend rechtsgeschil. De toegang tot de gevraagde informatie werd dan ook geweigerd.

3. Annulatieberoepen tegen beslissingen van de Federale Beroepscommissie

In 2023 werd één beroep bij de Raad van State ingediend tegen de impliciete weigeringsbeslissing van de Commissie n.a.v. een niet binnen de wettelijke termijn behandeld beroep (zie de opmerking in § 1 m.b.t. de onmogelijkheid van de Commissie om rechtsgeldig te vergadering). In het arrest nr. 259.743 van 16 mei 2024 heeft de Raad van State akte genomen van de afstand van het verzoek (dit ten gevolge van de in 2024 genomen beslissing van de Commissie in deze zaak).

In 2024 werd beroep aangetekend bij de Raad van State tegen beslissing nr. 2024-17 van 7 mei 2024, waarin de Commissie het beroep ontvankelijk en gegrond verklaarde omdat zij de inhoud van de documenten niet kon verifiëren, aangezien deze nooit aan haar waren meegedeeld door de betrokken milieu-instantie. De zaak is nog in behandeling bij de Raad van State.

STEFAN JOCHEMS
Secretaris

ALEXANDER VAN STEENBERGE
Voorzitter